

ACTE I

Una sala amb una porta a banda i banda i un balcó al fons que dóna al jardí. A l'esquerra, un sofà i dues butaques. A la dreta, una taula rodona coberta amb un xal de catxemira, voltada de cadires. Damunt de la taula un gerro amb liris de paperina artificials, i un cistellet amb tot el que cal per a cosir. A un costat del balcó, un piano negre. Damunt del piano dos canelobres, (un rellotge), i, a la paret, un quadre de santa Cecília. A l'altra banda del balcó, un petit escriptori. A la paret, un diploma. Els mobles, senzills i bons, vuitcentistes. Tot estarà molt net i ple d'ordre. Macassars, drapets de puntes, etc. Al bell mig de l'escenari, un gran braser daurat.

Són les nou d'un dia de tardor. En aixecar-se el teló l'escena estarà sola. Tot d'una es veu baixar, al bell mig del balcó, obert, un cabàs lligat amb un cordill. Una veu, des de fora, crida: «Florentina!, Florentina!» El cabàs, tornarà

amunt i al cap d'una estona tornarà a baixar. La veu tornarà a cridar. Aquest joc es pot repetir unes quantes vegades. Al rellotge de damunt del piano, tocaran les nou. Després, se sentiran tocar a fora en una església veïna.

Truquen al timbre del carrer un parell de vegades. De la dreta surt FLORENTINA. Es treu el davantal, no pot desfer les vetes, llença el davantal cap allà d'on ha sortit i tanca la porta. S'arregla els cabells de pressa. Se la veurà nerviosa. Tornen a trucar dues vegades seguides. Va a obrir i amb les mans s'aguanta el pit.

Torna seguida del senyor HOMER. Aquest porta un paquet llarg i prim que deixa damunt del sofà.

FLORENTINA: No sé si t'ho he de dir, però estava d'allò més neguitosa... (Li fa un petó, que el senyor Homer no l'hi torna, i li pren el capell.) Fa una temporada que només se sent parlar de coses desagradables... es veu que Barcelona està plena de pinxos que la volen desacreditar.

HOMER: Ah, les dones!... Les dones... Sempre esporguïdes per alguna cosa. Com vols que vingui cap pinxo en aquest barri teu, tranquil i allunyat de la gran aglomeració, de les grans artèries? Aquí és la pau de la terra, com si visquessis a milers de quilòmetres de la plaça Catalunya.

FLORENTINA: Justament per això, perquè és un barri tan sol.

HOMER: Cabòries, filla, cabòries. No et deixis ficar cabòries al cap... ni escoltis massa totes aquestes amigues que et volten.

FLORENTINA: L'altre dia van robar a una casa de més amunt.

HOMER: Això no és cap raó perquè hagin de robar [a] la teva.

FLORENTINA: És clar... si un s'ho mira així...

HOMER: És clar, dona, és clar... Escolta... m'hauries de fer un favor.

FLORENTINA: Digues. Què vols? Vols sopar?

HOMER: Ja ho he fet.

FLORENTINA: Vols treure't les sabates? Vols que et dugui la bata?

HOMER: Ni treure'm les sabates, ni posar-me la bata, perquè me'n vaig de seguida.

FLORENTINA: Oh... Jo que em pensava...

HOMER: I si tanquessis el balcó? Trobo que més aviat fresqueja.

FLORENTINA tanca el balcó.

FLORENTINA: Dispensa, no sé ben bé què faig... estava tan atrafegada a la cuina i has arribat tan de sorpresa... Quan ja em creia que no vindries... Tot i que som divendres.

HOMER, eufòric: Els grans divendres de l'Homer i de la Florentina.

Li dóna un copet al cul.

FLORENTINA: I el favor que deies?

HOMER, es treu l'americana: Fa tres dies que em va caure un botó i fa tres dies que el porto a la butxaca... (*Butxa-queja per l'americana.*) A veure si l'hauré perdut... Ah, ja el tinc... Me'l podries cosir?

FLORENTINA: De seguida. Un moment... Potser mentre et cuso el botó prendries una copeta de moscatell?

HOMER: I si me l'oferrissis de conyac? Si en tens, ei!

FLORENTINA: Em sembla que en queda un cul d'ampolla. Ho vaig a mirar. Deixa l'americana damunt de la taula, vols?

Se'n va.

HOMER, va per deixar l'americana i clava una gran ensopegada amb el braser: Caratsus! Quin cop a la canyella... (*Fa uns quants saltirons amb la cama arronsada.*) Què dimoni fa aquest braser aquí al mig? (*Clava un cop de mà als lliris i agafa el gerro precipitadament perquè no*

es trabuqui. Ho toca tot: els respatl·lers de les cadires, el rellotge de sobre el piano, obre un calaix de l'escriptori, alça la tapa del piano i toca unes quantes tecles, palpa el xal de catxemira que cobreix la taula, destapa el braser etc.) Bella casa, bells mobles... parets reforçades. Una propietat sòlida. Amb bons fonaments per a poder aixecar més pisos el dia que convingui...

FLORENTINA, *[Torna] amb una ampolla i una copa*: Què deies?

HOMER: Divagava.

FLORENTINA, *abocant el conyac*: N'hi ha, just, una cope-ta. (*HOMER se'l beu d'un glop.*) No li pots haver trobat el gust...

HOMER: El conyac el van dedicar, només, als dintres... Ah... No hi pensem més. Això reconforta...

S'asseuen davant de la taula. FLORENTINA agafa fil i agulla del paneret, es posa les ulleres i comença a cosir el botó.

FLORENTINA: El fil no és ben bé del mateix color...

HOMER: No hi fa res. Vés fent.

Beu l'última gota de la copeta.

FLORENTINA, *aixeca el cap*: Ja veig que t'has quedat amb les ganes... però que consti, he escurat l'ampolla fins a l'última gota.

HOMER, *mirant la copeta a contrallum*: Això és vida. Com estàs d'alumnes?

FLORENTINA: Tots van tornant de fora i en tindrà dos de nous: solfeig i piano. Tots dos comencen.

HOMER: No he conegut una altra dona com tu.

FLORENTINA: Dius que fa tres dies que anaves amb aquest botó a la butxaca?

HOMER: Sí filla meva, sí. Tres dies amb les seves nits... La meva dona és així. Ja ho saps. El primer dia li vaig dir que m'havia caigut un botó, el segon dia li vaig dir que me'l cosís i al tercer dia, silenci, muts i a la gàbia, fem veure que no ens adonem de res.

FLORENTINA: Ets massa bon home.

HOMER: Ja em coneixes. Em coneixes d'abans que em conegués la meva dona. Qui ens ho havia d'haver dit, quan jugàvem de galeria a galeria, quan fèiem voleiar l'estel... Qui ens ho havia de dir... Callo moltes coses per a no fer-te amoïnar. En fi, Déu nos en guard d'un ja està fet, no en parlem més.

FLORENTINA: Saps, avui ja em pensava que no vindries... Què t'ha passat?

HOMER: Faig pintar la botiga. Ja convenia, saps? Feia anys que no l'havia tocada i, amb aquell paper tan descolorit, ni les estampes feien goig ni els ciris lluïen.

FLORENTINA: Però...

HOMER: Ja sé què anaves a dir. El pintor és amic i ve a treballar quan acaba el jornal. A mi em va de primera perquè puc tenir la botiga oberta i despatxar com de costum mentre duren les reformes. Ell ve cap al tard i jo l'ajudo a portar els paquets d'una banda a l'altra... tot el que li fa nosa, saps?

FLORENTINA: Té, ja està. (*Li dóna l'americana.*) Ja veus si costa poc. No m'agrada dir mal de ningú, ni voldria que et pensessis que tiro aigua al meu molí... però tanmateix...

HOMER, agafa l'americana i se la posa: Tu sí que ets una dona de totes prendes.

FLORENTINA: Què hi farem... m'estimaves a mi i et vas casar amb una altra.

HOMER: Però no es pot dir que hàgim perdut el temps... Hem recuperat tot el que hem pogut, eh?

FLORENTINA, se'l mira fixament: Tot i que semblés natural... em sembla que dissimules alguna cosa... Trobo estrany... això del botó... Em sembla que te'n passa alguna i no goses dir-m'ho.

HOMER: Fa tres dies que tinc serenata a casa. La noia vol sortir sense que la seva mare li preguntis d'on ve quan torna, el noi defensa sa germana; jo, també... s'ha de donar llibertat als joves... i la meua dona... va tenir un atac de nervis i, un moment, em vaig pensar que

m'anava a pegar. Fa tres dies que tinc coragre... Si et sembla que puc estar com unes castanyoles...

FLORENTINA: Em fas posar el cor trist... Jo que només voldria la teva felicitat. Que tots els meus sacrificis han estat...

HOMER: Vint-cinc anys. Florentina, vint-i-cinc anys de disputes i baralles. Sort que els fills m'han sortit bons i que estan molt de mi.

FLORENTINA: Es veu que tiren al seu pare. I que veuen la bondat on és.

Truquen al timbre.

HOMER, esverat: A aquestes hores?

FLORENTINA: Deu ser la minyona nova. Des de les tres que l'espero.

HOMER: Sí que filla...

FLORENTINA va a obrir i torna sola.

FLORENTINA: Ai...

HOMER: Qui era?

FLORENTINA: Un bromista.

HOMER: Ja has pres bons informes d'aquesta noia? Ja saps que les coses s'han de fer ben fetes.

FLORENTINA: És una noia de divuit anys: ve de Vallgorguina.

HOMER: A la primera falta, ja t'ho dic sempre, al carrer. Mira jo abans amb els dependents. Només n'hi ha un que m'hagi sortit de bona mena: el mosso, el Francisquet. No vull arribar aquí els divendres i trobar-te amoïnada per culpa de la minyona. A més a més, tu necessites tenir el cap clar per a poder donar les teves lliçons. I una persona seriosa, de tota confiança, que et serveixi lleialment? Una noia de divuit anys?... humm... em sembla massa jove.

FLORENTINA: No et fixis en els anys. Jo, quan tenia divuit anys, ja era com sóc. I en canvi hi ha persones que, a la nostra edat, són ben boges. L'edat no vol dir res.

HOMER: Ja veurem què em diràs, d'aquí una temporada... Deixa't d'històries, com la Filomena, no trobaràs ningú.

FLORENTINA: Però què hi puc fer jo, pobra de mi, si la Filomena era massa vella per a treballar i se n'ha volgut anar al poble amb els fills? Potser aquesta noia serà una perla.

HOMER: Perla o no perla, l'esperaves a les tres, són més de les nou i encara l'esperes. Trobo que més aviat comença malament. Si jo fos de tu i no em donés una explicació acceptable de per què ha trigat tant, ni li obriria la porta.

FLORENTINA: És que ja no l'espero. Potser s'ha posat malalt algú de casa seva, es veu que té deu o onze germanets, i no ha pogut agafar el tren.

Truquen al timbre.

HOMER: Ara la tens aquí. M'espero un moment per a veure quina cara fa i me'n vaig, que és molt tard.

FLORENTINA se'n va a obrir. HOMER pica la paret amb els nusos dels dits.

HOMER: Sòlid. Sòlid.

FLORENTINA: Des de les tres i encara no és aquí.

ZOILA: Ja em creia que passava una desgràcia, preciosa. Des de les vuit que faig anar el cabàs amunt i avall... ai! Com està, senyor Homer?

HOMER: Com unes veritables pasqües. I vostè?

FLORENTINA: Filla meva, esperava la minyona nova per a fer confitura de tomàquet i a l'últim, en vista que no venia, m'he posat a fer-la jo. Demà començo el curs i no puc perdre ni un minut de temps quan tinc les lliçons... ni em vull fer malbé les mans amb feines de la casa.

ZOILA: I dius que havia de venir a les tres? A aquesta noia l'ha aixafat una Catalana. Una noia de poble i jove... es deu haver atorrollat en passar un carrer i ja deu ser morta.

FLORENTINA: Tu sempre penses el pitjor.

HOMER: Senyora Zoila, si la minyona s'ha mort, la Florentina en buscarà una altra. No ens hi encaparrem. És la vida. Una de perduda, dues de trobades.

ZOILA: Escolta filleta, preciosa, et feia baixar el cabàs perquè necessito una ceba. Estic fent una feina que vull acabar aquesta nit i ni temps he tingut d'anar a casa de l'adroguer. (A HOMER.) Cada vespre, sap? em faig el dinar de l'endemà... així, si alguna senyora m'entreté, no em quedo sense dinar, que és el que m'havia passat moltes vegades quan començava.

FLORENTINA: Em sap greu no haver-te sentit... la finestra de la cuina dóna a l'altra banda i mentre pelava els tomàquets la tenia tancada...

ZOILA: Una altra vegada faré el sistema que fem amb la Júlia: piquem amb el mànec de l'escombra... però no he gosat fer-ho per a no espantar-te... Ja estem prou espantades amb aquest home misteriós...

HOMER: No pensin en lladres, no pensin en cases robades, no pensin en revolucions...

FLORENTINA: Vaig a buscar la ceba. Un moment.

Se'n va.

HOMER: Per què es preocupen pel que la gent diu? Han robat [a] una casa. I què?

ZOILA: És que nosaltres som dones soles...

HOMER: Les dones soles fan por als lladres... A vegades fa més por una dona que un batalló de soldats.

ZOILA: Vostè sempre està de broma... Com li van els negocis?

HOMER: Als envejosos els dic que em van malament. Als que em poden ajudar els dic que em van molt bé. A vostè...

ZOILA: Que estic al mig...

HOMER: Li diré la veritat: ni massa bé ni massa malament. Prou bé, de totes maneres, per a poder fer una mica de guardiola. I els de vostè?

ZOILA: Sí, miri, menjar i coure... i anar molt escarrassada. Les senyores són molt difícils...

HOMER: ... I capritxoses?

ZOILA: Sort en tinc. De totes maneres, les que em fan viure, són un parell de dotzenes de clientes que necessiten un capell cada dos o tres mesos. Els els faig tan bé com una casa de luxe i molt menys cars. I les males clientes, les que només es fan un capell cada any o cada dos anys... també m'ajuden.

HOMER: I en deu tenir alguna d'aquestes que necessiten... ja m'entén... l'excusa... de cara a la família... al marit...

ZOILA, molesta: No m'ho diuen.

Torna FLORENTINA.

FLORENTINA: Té, filleta, té: la ceba: I perdona que no t'hagi sentit.

ZOILA: Sempre més et picaré amb l'escombra. No t'espantaràs?

FLORENTINA: Jo faré igual: tu cop de mànec a terra i jo, cop de mànec al sostre...

HOMER: Sí que estaran divertides.

FLORENTINA: Perdona que no t'hagi sentit.

HOMER: Ja li havies dit.

FLORENTINA: És que em sap tant greu...

ZOILA: No hi pensis més, preciosa, si hagués sabut que t'hi havies d'amoïnar no t'ho hauria dit. I me'n vaig. Aquesta nit hauré de vetllar i com que demà és el teu aniversari...

FLORENTINA: Més m'estimo no enrecordar-me'n...

ZOILA: Passi-ho bé, senyor Homer.

HOMER: Passi-ho bé. (A FLORENTINA.) Jo també me'n vaig de seguida.

FLORENTINA acompanya ZOILA. HOMER es treu el rellotge d'una butxaca de l'armilla i comprova l'hora amb el rellotge que hi ha damunt del piano.

FLORENTINA: Em fa una pena, pobra Zoila...

HOMER: Si està com una princesa: treballa i el treball la distreu. Què faria, si no treballés?